Ч. 261 (10.938). Львів, середа 24. листопада 1926. Oplata pocztowa opłacona ryczałtem. Рік XLIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло", Львів. — Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. — За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Новий устрій британської держави.

Ухвали конференції доміній.

Льондон, 22. листопада 1926.

Згідно з новою постановою конференції британської імперії уряд митрополії остає надальше урядом, що репрезентує корону, але не буде поносити відповідальности агента домініяльних держав Вел. Британії. З того титулу всі домініяльні уряди управнені є удержувати власних дипльоматичних представників при уряді митрополії. Повищі зміни, переведені законодатним шляхом, потягнуть за собою зміни королівського титулу, з якого усунеться слово „і" (and) і титул „Great Britain and Ireland" (Великої Британії і Ірляндії), які осьтак піднесено до становища рівнорядного з доміініями.

Новий устрій британської імперії приняли в Канаді прихильно. Також само в Австралії в офіціяльних колах ухвали стрінулися з горячим приняттям. Одначе ці кола думають, що рівнорядність правнодержавного положення не означає рівности щодо заключування договорів міжнародного значіння, прим. в справі невтральности в разі війни і т. д.

З польських справ.

Справа мораторії. — Подорожіння цукру. — Новий станиславівський воєвода. — Зїзд військових кольоністів.

Варшава, 22. листопада 1926.

Міністр скарбу Чехович конферував із представниками господарських кругів у справі мораторії для передвоєнних вексль. Господарські організації заявляються за продовженням мораторії. Думають, що мораторія буде продовжена на шість місяців.

В понеділок радив економічний комітет над справою підвижки цін цукру. Думають, що економічний комітет згодиться на підвижку цін від 3 до 4 зол. на 100 кг.

Президент держави підписав декрет, яким іменує Вл. Корсака станиславівським воєводою.

Нині в другий день загального зїзду делегатів центрального союзу військових кольоністів поставлено домагання, щоби збільшити кредити, а саме до 2.500 зол. на кольоніста та щоби кольоністам надати право власности, бо досі вони не мають надавчих актів і є лише власниками парцель.

Умовини англ. шахтарів.

Льондон, 22. листопада 1926.

Конференція делегатів шахтярів опрацювала інструкцію, яка обовязуватиме при заключуванні умов із власниками копалень. Чистий дохід ділитиметься на дві части: 87 проц. на платні шахтярів, а 13 проц. як зиск власника. Всіх шахтярів, які працювали перед страйком, мається знову приняти до праці. Умови обовязують із одномісячним виповідженням. Інструкція не згадує про 8-год. день праці, з чого виходило би, що можна продовжувати час праці при заключуванні нових умов.

Виїмковий стан в Ірляндії.

Льондон, 22. листопада 1926.

У звязи з недавним нападом на касарні нац. гвардії виконавча рада вільної держави Ірляндії проголосила виїмковий стан. Тому входять в життя приписи недавно оголошеного закону про публичну безпеку. Парлямент скликано на 24. ц. м.

Конґрес нім. комуністів.

Берлін, 22. листопада 1926.

В Гетінгені відбувся вчора конґрес комуністичних союзів, злучених в орг. „Спартак". Явились делегати більше як 30 організацій з цілої Німеччини. Комун. парл. пос. Кац заявив, що шляхом „Спартака" є організація нім. пролетаріяту для повалення капіталістичного устрою Німеччини і введення диктатури робітничих рад. Бесідник гостро скритикував систему теперішн. більшов. уряду, який назвав замаскованим капіталістичним урядом. На конгрес запрошено ген. Гає і мін. Штреземана.

Криваві комуністичні демонстрації в Лісбоні.

Париж, 22. листопада 1926.

З Лісбони повідомляють, що там прийшло до комуністичних заворушень. Комуністи сформувались у т. зв. „червоний леґіон", і користаючи з великої політичної маніфестації проти уряду, кинулися зі зброєю в руках на поліцію. В сутичці було кільканадцять ранених, у цьому директор поліції.

Повстання на Джаві.

Льондон, 22. листопада 1926.

Бої джаванських повстанців із урядовими військами тревають далі. Воєнна акція набрала характеру партизантки, яку повстанці ведуть вельми жорстоко. Уряд арештував у ріжних місцевостях Джави 2000 повстанців. Сто джаванських комуністів депортовано на Нову Гвінею.

Консулят СРСР. у Львові.

Варшава, 22. листопада 1926.

Перебуває тут ген. консуль СРСР. в Данцігу д-р Каліна, щоби представитися польському урядові. Не бавком мають бути створені консуляти СРСР. в кількох більших містах Польщі, між ин. й у Львові.

В справі зльокавтованих.

Протестуюче віче у Львові.

Львів, 23. листопада 1926.

В неділю 21. листопада ц. р. відбулося у великій салі Музичного Т-ва ім. Лисенка українське протестуюче віче в справі зльокавтованих. На денному порядку віча були: 1) звіт із дотеперішньої діяльности комітету зльокавтованих у справі бувших австрійських службовиків, непринятих до служби в Польщі; 2) матеріяльне і моральне становище зльокавтованих службовиків і плян діяльности комітету на будуче. Салю Лисенка виповнила по береги публика, львину частину якої творили зльокавтовані службовці. Між ними були делегати з ріжних міст Галичини.

По виборі голови зборів в особі п. Лісецького, б. секретаря почт і телеграфів за часів ЗУНР., виступив зі звідомленням з діяльности комітету зльокавтованих п. Володимир Целевич. По рефератах вивязалася оживлена дискусія, в якій забирали голос численні бесідники, м. ин. ред. Дм. Паліїв, студ. Хам, п. Добрянський. Віче закінчилося ухваленням відповідних резолюцій і вибором нового комітету зльокавтованих.

Пожежа в Устриках Дол.

100 родин без даху над головою

Устрики Дол., 23. листопада 1926.

В неділю, год. 4·20 попол. вибухла грізна пожежа в забудуваннях тартаку „Загорода", що незвичайно скоро перекинулася на сусідні доми. Згорів державний тартак „Загорода" з величезними складами дерева, а крім того 10 бараків, у яких мешкали робітники враз з родинами й около 15 приватних домів, між ними дім Михайла Швеця, Н. Нановської, Івана Махневича й кілька домів жидівських. Наслідком тої пожежі майже 100 родин опинилося без даху над головою, а 150 робітників стратило працю в тартаку, який згорів до чиста. Шкоди, спричинені пожежою, величезні. Причина її невідома.

З судової салі.

За честь помершої.

У вівторок дня 23. листопада відбудеться перед судом присяжних при вул. Баторія у Львові карна розправа проти Вацлава Нааке-Накенського, бібліотекаря „Товариства Школи Людової" обвинуваченого родиною бл. п. Ольги Басарабової за перестуство нарушення чести небіжки. На тій розправі має бути переслуханий як свідок Накенського п. Лев Данилюк, співредактор „Веку Нового", після чого прийде до замкнення розправи.

† Посмертна згадка.

о. Олексій Заячківський, совітник митрополичої консисторії у Львові, збаражський парох і декан, віцемаршалок повітової ради в Збаражі, член богатьох українських товариств, помер у Збаражі дня 22. листопада ц. р. Похорони відбудуться в середу, 23. ц. м., передполуднем. В. И. П.!

Гроші.

Курс доляра у приватних оборотах 9·00

По Конґресі.

Львів, 23. листопада 1926.

Другий Конгрес Українського Національно-Демократичного Обєднання, що відбувся в днях 19. і 20. листопада ц. р. у Львові, буде мати далекосяжне значіння для всіх проявів нашого національного життя під Польщею. Самозрозуміло, що про незвичайно велике його значіння для консолідації національного українського табору й казати не приходиться. Такі твердження виводимо не з самого факту відбуття конгресу, але з того, що ми бачили та чули на ньому.

Перш за все мусимо ствердити, що на конгресі були заступлені буквально всі стани і всі землі українського народу під Польщею. Велика скількість присутніх селян доказувала, що партія запускає між нашим селянством глибоко своє коріння. Високий рівень і діловитість усіх рефератів впровадили на конгресі незвичайно поважний настрій і спричинили ділову, серіозну дискусію. В дискусії забирали слово в переважаючій скількости представники краю, особливо над справами програмовими. Незвичайно тверезі та розумні голоси селян у дискусії наглядно доказували, до якої міри політично зріле є наше селянство.

Найціннішою рисою конгресу була велика однодушність, з якою він підходив до усіх програмових тез, а також політичних, культурних та економічних резолюцій. Ледви кількох членів було таких, що не гармонізували з загальним настроєм при вирішуванні справи відношення до Радянської України. Зрештою на конгресі була повна однозгідність думок, що найшла свій яскравий вияв при голосуванні над програмою і резолюціями.

В житті партії означає цей конгрес великий крок вперед як з уваги на остаточне оформлення програми, так з уваги на внутрішньо-партійну консолідацію. Маленька, слаба арсеналом аргументів і ще слабша самою технікою аргументації лівиця (якщо її можна звати лівицею) і не менше слаба правиця не найшли на зїзді ніякого відгомону, але навпаки — поважну, а при тім рішучу відправу, чого доказом приняття через аклямацію запропонованих о. шамб. д-ром Юриком резолюцій з висловом довір'я для давнього Центрального Комітету і недопустимости організованої фракційности в партії.

Своїм змістом охопив конгрес усі ділянки національного життя і до кожної справи підходив зі суто національного, загально-народнього становища. При

Red. czas. „Dilo" Pr. 522/26. W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny we Lwowie, orzekł na wniosek Prokuratury przy tymże Sądzie, że treść artykułu umieszczonego w czasopiśmie „Dilo" Nr. 251 (10931) z dnia 15. listopada 1926 pod tytułem „Zabuta krajina" ustępy a) między słowami: ocrotbe... a słowami: Ale deli, ustęp b) między słowami z § 60 a) uk. ad b) występku z § 300 uk. że zatem zarządzona przez Prokuraturę dnia 15. listopada 1926 i w tym dniu wykonana konfiskata jest usprawiedliwiona i zarządził zniszczenie całego nakładu i wydał w myśl § 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odpowiedz. redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17. XII. 1862 Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. — Lwów, 13. listopada 1926. — Hawel.

Red. czas. „Dilo" we Lwowie. Pr. 510/26 W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny we Lwowie, orzekł na wniosek Prokuratury przy tymże Sądzie, że treść artykułu umieszczonego w czasopiśmie „Dilo" Nr. 255 (10.930) z dnia 17. listopada 1926 pod tytułem: „Obłaszenai" w całości zawiera znamiona zbrodni z § 65 a) uk., uznał dokonaną dnia 9. listopada 1926 konfiskatę za usprawiedliwioną i zarządził zniszczenie całego nakładu i wydał w myśl § 493. p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w §. 21. ust. druk. z 17. grudnia 1862 Dz. p. p. Nr. 6. ex 1863. t. j. zarządzenie za przekroczenie na grzywnę po 400 Zł. P. Lwów, dnia 11. listopada 1926. Hawel.

Red. czas. „Dilo" we Lwowie. Pr. 529/26. W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny orzekł na wniosek Prokuratury przy tymże Sądzie, że treść artykułów umieszczonych w czasopiśmie „Dilo" Nr. 257 (10.92.) z dnia 19. listopada 1926 pod tytułem: 1) „Dyki pola" ustępy między słowami „roku" a słowami „odgwatysia", ustępy b) między słowami „ex lex" a słowami „...ory woda", ustępy c) między słowami „w Ewropa" a słowami „Nasianowlcsi", ustępy d) między słowami „pustyneju" a słowami „Mizynszym", ustępy e) od słów „a opisla" do końca artykułu. 2) „Za swoju krow" ustęp między słowami „zdemoralizowani" a słowami „O nowym" zawiera znamiona zd 1) i 2) zbrodni z § 65a uk., że zatem zarządzona przez Prokuraturę w dniu 13. listopada 1926 konfiskatę za usprawiedliwioną i zarządził zniszczenie całego nakładu i wydał w myśl § 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21. ust. druk. z 17. grudnia 1862 Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. p. Lwów, dnia 19. listopada 1926 r. Hawel.

НАДІСЛАНЕ.

За надіслане Редакція не відповідає.

ДЕНТИСТ

Д-р ФРІД

Львів, вул. Св. Миколая 20, І. пов.

Зуби в золоті і кавчуку. Ціни приступні — полекші в сплатах.
966 1-3

шал" продали крадькома численні зразки мистецтва, що належать до держави. — У Марбургу помер спенсіонований полковник австрійської армії Штавбер, який після воєнної катастрофи одчинив собі шевську робітню. Не є це вимковий випадок у народів з практичним хистом; у Відні один з габсбурських архикнязів має малу споживчу крамницю. — Цього року пристань Ленінграду буде недійсна; проломники леду є зіпсовані, тому, всі навантажені кораблі заїзджатимуть до пристані Мурманськ.

— **Заява.** В числі 193 нашого часопису з 6. грудня 1923 р. на стороні 5. появилася стаття під заголовком: „Як у середовищу — наїзд на сільську церков". Та стаття містила в собі закиди звернені проти п. Яна Сеньчука, управителя вселюдної школи в Куропатниках, того змісту, що він є сільським крикачем, Поляком-авантурником, та що п. Ясінський грозив йому арештом за обмалення влади. — Отсим заявляємо, що зміст тої статті опирається на неправдивій інформації, уділеній нашій редакції о. Ілією Залуцьким, а пізніше ним самим відкликаній, — тому також і ми відкликуємо зміст згаданої вище статті, перепрошуючи п. Яна Сеньчука за спричинену йому моральну кривду.

— **З кіна.** У кіні „Палас" починається прегарна еротична драма в 10 діях п. з. „Найгарніша жінка у світі", у головних ролях з відомими артистами, чудовою Лі Ларрі, Олефом Фйордом, Жоржом Олександром і Лівіо Паванелі.

— **Дня 20. ц. м.** зложила Наталка Алиськевич-Кулицька державний іспит з музики з дуже добрим поступом.

— **футра** замовити треба у Карпяка Львів, ул. Куркова 11/а.

7208/26

Комунікат

до всіх філій і читалень в краю.

Ухвалою Головного Виділу Т-ва „Просвіта" у Львові з дня 16. листопада 1926. Звичайний Загальний Збір Матірного Товариства відбудеться дня 25-го грудня 1926 р. Дневний порядок поданий до загального відома в пресі. Задля підготовання Загального Збору пригадує Головний Виділ статутові постанови.

§. 18. нашого статуту говорить, що участь в Загальному Зборові з рішаючим голосом присдугує: а) відпоручникам звичайних членів, вибраним на філіяльних або окружних Зборах і відпоручникам читалень; б) почесним членам і членам-добродіям; в) кождочасному голові зглядно його заступникові, або відпоручникові Виділу кождої філії „Просвіти". Відпоручники звичайних членів Товариства „Просвіта" легітимуються грамотами вибору, підписаними предсідателем філіяльного, зглядно окружного Збору і Головним Виділом провіреними (§. 28 з). Вибір отсих відпоручників на Загальний Збір Товариства „Просвіта" доконується цим способом, що на філіяльному Зборові, зглядно на в тій ціли скликаному окружному Зборові вибирають присутні припадаюче на філіяльний згл. окружний округ число відпоручників. На кождих 50 членів вибирають по одному відпоручникові. Неповне число первісне (поніже 50 звичайних членів Товариства „Просвіта") та всяка надвишка поверх 50 звичайних членів Товариства „Просвіта" управнюють також до вибору по одному відпоручникові. Відпоручниками належить вибирати тільки дійсних членів Т-ва „Просвіта".

Ці Збори скликують Виділи філіяльні на зазив Головного Виділу Товариства, а в тих округах, де філії Товариства нема, мужі довіря, установлені Головним Виділом Т-ва (§. 28 в). На тих Зборах проводить голова філії, зглядно його заступник або установлений муж довіря. Кожда читальня „Просвіти" на Загальний Збір Товариства „Просвіта" вибирає без огляду на число своїх членів лише одного відпоручника, а вибір цей доконується на звичайних або надзвичайних зборах читальні. Вислані відпоручники мають на Загальному Зборові Матірного Т-ва виказатися відповідними легітимаціями підписаними філіяльним Виділом і скріпленими філіяльною печаткою і на Зборах мають право одного голосу. Відпоручники без легітимацій стратять право рішаючого голосу. Легітимації відступлені другим особам рівнож не важні.

Рівночасно взиває Головний Виділ, щоби філії і читальні повідомили негайно Головний Виділ, хто вибраний як відпоручник на Загальний Збір, щоби можна в час провірити правильність вибору відпоручників (§. 28 з). При цій нагоді подаємо до відома кождій філії, кілько відпоручників звичайних членів має вона право вислати на Загальний Збір, відповідно до ставу членів з днем 15-го листопада 1926 р.: По одному відпоручникові дають філії: Бурштин, Войнилів, Городок яг., Журавно, Заболотів, Камінка струм., Краковець, Кути, Любачів, Мостиська, Нове село, Новий Санч, Олесько, Перемишляни, Рудки, Солотвина, Тлусте, Чесанів і Янів. По 2 відпор.: Белз, Бібрка, Богородчани, Болехів, Броди, Буськ, Галич, Грималів, Гусятин, Делятин, Динів, Добромиль, Долина, Жидачів, Заліщики, Збараж, Зборів, Козова, Комарно, Косів, Краків, Ланцут, Мельниця, Рава руська, Радехів, Рожнітів, Скалат, Сколє, Судова Вишня, Тисьмениця, Товмач, Турка, Чортків, Щирець, Яворів і Ярослав. По 3 відпоручників: Бучач, Глиняни, Жовква, Золочів, Калуш, Надвірна, Підгайці, Сянік, Самбір, Снятин, Теребовля, Угнів, Ходорів. По 4 відпор.: Бережани, Борщів, Городенка, Копичинці, Стрий. По 5 відпор.: Ст. Самбір, Сокаль. По 6 відпор.: Дрогобич, Рогатин. По 7 відпор.: Перемишль, Станиславів. 8 відпор.: Тернопіль. 10 відпор.: Коломия. Львів повіт — 3, Львів місто 32.

У Львові, дня 18. листопада 1926.

За Головний Виділ Т-ва „Просвіта" у Львові:

М. Галущинський, голова. *В. Мудрий*, секретар.

Дописи.

Радехівщина. *(Як партія Вицля фабрикує місцеві заряди і як вибирає їхних членів).* Випадково попався мені в руки часопис „Sprawa Chłopska" ч. 46. з 14 ц. м. і в ньому я зі здивуванням найшов своє імя як члена місцевого заряду „Związk-у Chłopsk-ogo" поміж іменами Максима Мандрика, Миколи Петрики, Пилипа Процика, Івана Столярчука, Оніпра Потошника й Пилипа Горбача — Українців з Топорова, вибраних нібито на вічу в Топорові в дні 24. жовтня ц. р. До цеї справи заявляю отсе: На вічу „Związ-ку Chłopsk-ого" в дні 24. жовтня 1926 я зовсім не був, навіть не знав, чи воно буде, чи ні, не знав очевидно і про те, що мене вибрано в моїй неприсутности та без моєї згоди до згаданого вище заряду. Те саме можу сказати про Оніпра Потошника та Пилипа Горбача, котрі в тойже день були зі мною аж до укінчення віча в читальні „Просвіти" в Топорові і на вічу зовсім не були. Заявляю вкінці, що я є карним членом українського народу, належу до УНДО, а зі „Związ-kом Chłopsk-им" не мав ніколи і не маю нічого спільного. — Топорів, дня 13. листопада 1926. — *Микола Чучман.*

Остріг на Волині. *(Театральна вистава).* В дні 14. листопада в м. Острозі на Волині в салі театру „Експрес" відбулася велика вистава, улаштована заходом артистичного гуртка під керуванням режісера Миколи Шугаєвського. Виставлена була відома драма на 4 дії „Хмара". Керував постановою М. Шугаєвський. Чудові декорації дав артист маляр п. Гудов. Артисти чудово виконали свої ролі і нагадали старі славетні часи українського театру, коли-то бачили ми у Києві гарні вистави Садовського. Не було у виставі нічого аматорського та провінціяльного — був то найгарніший добір артистичних сил.

Серед дієвих сил слід відзначити Т. Гуманську, артистку з великим чуттям та тактом. Вона справді не грала, а жила на сцені, чого не можна було сказати про инших акторів, які зрештою мали добру гру та техніку. З инших згадаємо п. Перепелицю, що дала яскравий та характеристичний образ, — М. Горлецького, п. Шугаєвського, Кузмина. П. Перепелиця має дуже добрі задатки до сценічної гри і з часом безперечно може вибитись на справжню сценічну силу. М. Шугаєвський виявив себе досить добрим режісером. Треба підкреслити зле відношення адміністрації театру до представників преси. Їм навіть не дали звичайних місць, як це буває скрізь. **А. Д.**

☦ Посмертні згадки.

Антонина Осиповичева, довголітня заслужена артистка нашого театру померла у Львові в 71-ім році життя. Похорони у вівторок в год. 3-ій із шпитальної каплиці медичної Анатомії при вул. Пекарській. Три тижні тому, повідомляли ми про важку недугу Покійної, яка перейшла операцію сліпої кишки у міськім шпиталі. Після трьох тижнів недуги, виснажений організм старої жінки не видержав наслідків операції. З Осиповичевою сходить у могилу здається найстарший живучий представник галицького театру, з тої доби, коли він стояв на вершині свого розвитку і відгравав таку велику ролю у культурнім житті нашої суспільности. Була це доба, в якій високий рівень нашого театрального мистецтва піддержували Гембіцький з дочкою, Стечинська, Ольшанський, подружа Юрчаків, Рубчаків, Петровичів, Біберовичів, Стадників, такі актори з „божої ласки" як Шеремета і Захарчук. Нині важко зрахувати, скільки літ працювала Антонина Осиповичева у незавидних умовинах на провінціяльній, мандруючій сцені, із самовідреченням артистки, що більш над усі матеріяльні домагання ставила службу мистецтву, яке полюбила. Яка змінна, зрадлива доля сценічної слави! Неодин читач дізнається нині із здивуванням, що Осиповичева ще жила. У споминах усіх любителів театру, вона вмерла в тім часі, коли зійшла з нашої сцени. Цей момент сходиться одночасно з добою щораз більше зростаючого лихоліття нашого театру. Останні ветерани, товариші пок. Осиповичевої, ті, що лишились у живих, розбрились по світу і деякі з них коротають нині своє важке життя далі на театральних дошках, справді дошках, збиваних наспіх по всіх закутинах наших земель. Осиповичева після 20-кількох літ важкої професійної праці, з надірваним здоровлям, не мала в собі сил, ні відповідних умовин, щоби продовжувати свою важку службу у святині нашої драматичної Музи.

Може найцікавішою сторінкою життєпису Осиповичевої було те, що вона з походження та виховання — не Українка, а Полька. І муж її Шмідта, Поляк, служив довгі роки в орхестрі українського театру „Бесіди" діливши долю своєї дружини. Згодом коли він перейшов до міського театру у Львові, вона жила при ньому.

Чи треба великими словами передавати великий талант Покійної артистки, яка своєю природністю і глибиною пережитих креацій залишила тривкий спомин у всіх, що колинебудь її бачили? В анналах історії українського театру її імя записане тривкими буквами. Вона відтворювала по мистецькому довгу низку типів нашого театру, не здаючи собі навіть справи з ширини та глибини свого таланту, завсіди покірна, тиха та скромна, нелаcа на шумну рекляму, вдоволена совісно виконаним скромним, а нелегким завданням. Такою як була все життя, прожила останні тихі роки і зійшла в могилу, як чимало великих артистів, яким доля не дала ширшої сцени — життєвої та театральної.

ОПОВІСТКИ.

„Український Національний Хор" під управою Дмитра Котка:

Вівторок 23. XI. — Мельниця.
Середа 24. XI. — Устє.
Четвер 25. XI. — Озеряни.
Пятниця 26. XI. — Скала.
Субота 27. XI. — Скала.
Неділя 28. XI. — Бучач. 528 2—?

Повідомлення. Саля товариства „Надія" (Бояи) в Бережанах відреставрована. Сцена, комплет декорацій і куртина виконані мистцем п. Павлом Ковжуном. Перед сценою є поглублення для орхестри. Світло газове та електричне. Всі українські сценічні імпрези, що числять на поперття української суспільности в Бережанах, зволять користуватися салею згаданого товариства. — За Управу: Д-р В. Бемко.
961 1—3

Подяка. На будову „Народнього Дому" в Малнівській Волі, пов. Мостиська, зложили: о. Іван Петик, парох в Яцковицях пов. Самбір 50 зол. а п. Ілія Петик, урядник в Городку 35 зол., за що Комітет будови складає їм отсею дорогою щиру подяку. Левко Заяць, студ. фільос. зложив 20 зол. і на ту саму суму кличе: п. Ольгу Гуцуляк в Яворові, п. Марійку Дуцьківну в Ценеві пов. Бережани і п. Юлію Федевич в Черневі повіт Мостиська.— Жертви складати на руки місцевого Комітету.
968 1—1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ВІДОМА РІЧ, що цукорки „Фортуни Нової" перевищають якістю і виглядом всі знані вироби краєві, а нічим не уступають заграничним. 906 2—2

ІДЕАЛЬНА ПАСТА до зубів **КРЕМ ПЕРЛОВИЙ** Ігнатович Львів. 956 2-?

1 зол. 50 сот. коштує одна ложка, або вилки з хінського срібла у Мандля Коперника 14. Проти кіна Коперник.
681 6) 10—?

ПОТРІБНИЙ негайно солідний інструктор до ученика з І. кляси гімназ. — Зголошення з поданням услівій слати на адресу: Уряд парохіяльний, Скалат. 960

НАРОДНЯ установа у Львові пошукує управителя канцелярії, сильного в концепті і писанню на машині (латинська і українська). Початкова платня 250 зол. Письменні зголошення з curriculum vitae до Адміністрації під „Управитель канцелярії". 1—3

РУТИНОВАНИЙ, совісний адвокатський соліцитатор змінить місце, можливо також до нотаріяльної канцелярії. — Письма приймає Вп. М. Лемеха, нач. канц. Суду в Станиславові. 963 1—3

УРЯДНИК, сороклітній, укінчений університет, поважніше державне становище, солідний характер, пристійний, одружиться з особою з доброго дому, до 35 літ, симпатичною і милої вдачі, якаб своєю суспільною позицією причинилась до покращання взаїмного життя-буття. Ласкаві листи до Адміністрації під „Рео-ідеаліст".
965 1—1

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Д-р Фелікс Ган Спеціяліст недуг легенів, серця і жолудка
Львів, Городецька 46. Телеф. 834
Пересвітлення Рентґеном. 929 5-25

Найуспішнійшим средством усмиряючим
РЕВМАТИЗМ
ЛОМАННЯ, БІЛЬ ГОЛОВИ І ЗУБІВ
є випробований на 30 літ
і нагороджений медалями
НЕРВОЛЬД-ФРАНЦОЗА
Хеміка і аптикаря в Тернополі
До набуття всюди
Вироб і головний склад виключно
АПТИКА МІКОЛЯША
Львів.

МАМИ

жадайте гигієнічної засипки **для дітей**

„ПУДЕР ДЗІДЗІ"

(з маркою когут)

який удержує тіло **дитини здорове** і з чистоті. Ціна за коробку з ситком 60 сот.

„ПУДЕР ДЗІДЗІ"
Рес. Мін. Публ. Здор. 728 г) ч. 20. 6—17

Найбільш упертий біль голови

усувають оригінальні порошки з „когутиком".
728 в) 34—?

МАҐАЗИН І РОБІТНЯ ФУТЕР

Ф. Й. Любельські

Львів Рутовського 5. Тел. 48-70

поручає всілякого рода **ШКІРИ, ФУТРА** мужескі, жіночі і т. п. перерібки виконує після найновіщих фасонів. 580 10-10

Звичайний Загальний Збір

Української Повітової Бурси Ім. Маркіяна Шашкевича в Бродах відбудеться дня 4. грудня 1926 о 2-ій год. пополудні в комнаті Касинового Т-ва „Основа" в Бродах вул. Церковна ч. 12, із слідуючим деним порядком: 1. Відкриття Збору. 2. Відчитання протоколу з останнього Загального Збору. 3. Звіт Виділу з діяльности за рік 1925—26 і Контрольної Комісії з переведеної провірки з внесенням на уділення абсолюторії. 4. Вибір голови, 3-ох членів Виділу на місце 1 уступившого і 2 вильосованих, 3 заступників і 3-ох членів Контрольної Комісії. 5. Зміна § 17 статута. 6. Внесення і запити. На случай, коли о 2. год. не явиться передбачене статутом число членів, відбудеться Загальний Збір того самого дня і в тім самім місці о 3. год. поп. який буде рішаючий без огляду на число присутних членів.
962 1-1

За Виділ: *Д-р Олександер Воляниць*, голова, *Володимир Чубатий*, секретар.

Найпевніший середник

Проти ревматизму, гостця, мязневих корчів, нервоболів і тим подібним недомаганням найліпшим натиранням є

ІХТІОМЕНТОЛЬ

Більш як 5.000 подяк і близько 200 атестів з лікарських сторін, клінік і шпиталів найліпше доказують про дійсну вартість цього натирання.

Іхтіоментоль можна набути у всіх аптиках у Польщі або прямо
936 2—20

в Лабораторії хем. аптики М-ра Симона Едельмана в Самбор ч. 130.

відданої народові інтелігенції, бо тільки вона виведе наш нарід на ясний шлях.

Представник міщанства відомий наш громадянин п. Галібей жалує, що на Зїзді не було реферату про вагу міст в життю нації. Опісля говорить про ролю рідного промислу й торговлі, домагаючись основування промислових і торговельних шкіл. Нам потрібно якнайбільше інтелігентних, освічених ремісників і промисловців і туди слід нам спрямувати нашу молодь. Велика наша хиба — недостача солідарности, нерозуміння гасла „Свій до свого". Прикінці своєї промови ставить п. Галібей ріжні дезидерати.

Наші промовці.

Забрав ще голос о. прал. Куницький для фактичного спростування в справі резолюції д-ра Бачинського дотично катехизації по школах. Д-р Олесницький зі Станиславова виступив проти резолюції д-ра Бачинського в еміграційних справах. До тоїж справи забрав ще слово д-р Біляк з Городка, заявляючись за тим, аби всіх наших емігрантів з села спрямувати до міст на нашій території. Ставить свою резолюцію в справі еміграції. По кінцевих увагах дир. М. Галущинського і ред. Дм. Паліїва в справі поставлених поправок до резолюцій приступлено до голосування над усіми резолюціями.

Принняття резолюцій.

Предложені учасникам резолюції в культурно-освітніх та економічних справах принято одноголосно (з дрібними поправками. Принято також ріжні внесення, доставлені учасниками Зїзду в часі дискусії.

Всі ухвалені резолюції подамо окремо

Замкнення Зїзду.

Після ухвалення резолюцій порушено ще справу завішення в членських правах пп. Льва Петрушевича і Григорія Микетея за їх шкідливу для партії діяльність. Народній Зїзд прихилився до постанови Центрального Комітету в цій справі. Дальше тою справою має занятися Партійний суд.

По вичерпанню всіх справ пос. Козубський, що вів до кінця наради, замкнув Зїзд короткою промовою, побажавши якнайскоршого проведення в життя всіх постанов II. Конгресу Українського Національно-Демократичного Обєднання.

*

В нашім справозданні з Народнього Зїзду було поміщено, що одним з членів президії був п. Небиловець, замісць сел. Іван Миговин, з Небилова, почта Перегінсько, що отсим простуємо.

Polonia militans.

З буденних подій у підльвівських селах.

З Милятич, пов. Львів, пишуть нам: Мале Богом і людьми забуте підльвівське село. Богом тому, що не захотів там забуть мати свого храму і він згорів, а людьми тому, що від давних часів не показувався тут ні один інтелігент-Українець, хіба як уже наближались вибори.

Тимчасом сусід не спав. Душехватство прийняло тут кольосальні розміри так, що міг сусід м же ликувати, бо з чисто українського колись села, завдяки ревній праці польських духовників, лишилося вже лиш 25 проц. нашого населення. І ця решта була би пропала через мішані подружжя, бо водружий закон у нашій парохії такий що не вільно Українцеві пристати на господарство дівчини лат. обряду, щоб наш стан посідання не зріс, хіба що змінить обряд і за те треба старатися, щоби латинник як мога влазив в українську родину і винародовлював її. Помагає в тому процесі і місцева учителька, яка вписує, розпускає дітей додому перед кожною годиною української релігії, „вишенний мусить потім збирати дітей по селі, щоб з добути науку і сповнити свій обовязок.

І було б може ще все по старому, якби філія „Просвіти" не пригадала собі, що львівський повіт простягається і на південь від Львова і не заложила в Милятичах читальні. Це стало сіллю в очі місцевим шовіністам і задурманеним ними латинникам. Від тої хвилі село поділилося на два табори: польський та український. Почалися відгрожування в сторону Українців і викидування їх з польських товариств. До якогось часу все те одначе без поважних наслідків.

Аж ось в неділю 14. ц. м. в господаря Л. Зигарлінського відбувались так звані „поправини" після весільні, на які посходилася молодь обох полів і віроісповідань, аби потанцювати. Парубки лат. обряду вже за дня зорганізували боївку, спровадивши на цю музику парубків з сусідніх сіл, як з Товщева, Вовкова і Загіря. На умовлений знак кинулись на присутних Керода Мих.. Керода Миколу й Ів. Земера та побили двох перших до тої міри, що один з них (Керод Микола) лежить з розбитою головою без памяти, а другі два потерпіли дуже тяжкі ушкодження тіла.

Після першого свого геройського подвигу кинулась озвіріла й розагітована (поліцією і війтом) товпа в силі понад 50 душ під проводом господарів Казіка Урбана, Петра Сороки і Фрамчука на дім Данила Вербівського, де містилася чит. „Просвіти" і дрючками повибивали всі шиби та повиламувала з вікон рами. В часі того нападу впав стріл в напрямі вікон Вербівського.

Ділялося все те в год. 12. вночі. Дрібні діти і жінки, які в той час були самі дома, бо господар вийшов подивитись до побитих Керодів — перестрашилися до тої міри, що заходить поважна небезпека їх здоровлю.

Ціла подія відбувалася на яких 50 м. від наказного війта Тарнавського Юзька, де був присутній також командант поліції Вавжиняк з цілим постерунком (пост. Дуда і Савицький) і писар Тамбор Петро з Вовкова, що якнайліпше запивалися.

Знаючи про те, що у війта є цілий постерунок, побіг туди один з побитих Керод Мих. просити опіки й помочи. Надійшла сюди також і мати побитих Марія Керод та почала війтові (свому братові робити докори за те, що він як війт дозволяє на подібні виступи і просила, щоб вийшов і успокоїв людей. На те війт встав, кинув до землі 3 фляшки з пивом і зі словами: „ cca c ę szia tr ali s tac ii ni synam, choć ty moj siostra, bo tych Ukraińców jabym sam kazał wszystkich wymordować — niech kto chce idzie, ja sam nie pójdę!" Це сказано в присутности цілого постерунку і Розалії Сороки з Черепина. Замісць нападаючих розігнати до дому, командант спитав лише: „Co tam, co to jest?" А коли почув відповідь: „Wszystko w porządku", пішов знову до війта на забаву.

Після того, осмілена товпа під проводом Казіка Урбана і Петра Сороки кинулась на дім побитого Керода і залізними дрючками почали виважувати двері. Тоді прийшов командант удруге і почав успокоювати товпу. Наслідок успокоєння був той, що товпа розділилась на дві групи, з котрих одна з командантом поліції пішла на музику до війта, що тревала до 6-ої год. рано, а друга група цілу ніч викрикувала по селі відгрожуючись різнею Українців.

В 6-ій год. рано музика з війтом пішла до місцевого склепу, де війт поставив іще одну фляшку горівки і випив її разом з музикантами (свідок Іван Керод).

Слід було би згадати, що місцевий склеп так званого „Kółka Rolniczego" є приватною власністю. Власти тель його, не маючи ніякого дозволу на продаж горівки від самого заложення склепу, неможливо розпиває село і про це „не знає" ані війт, ані постерунок. Бо якже знати про таке, коли постерунок на спілку з війтом сам запивається водочкою зі склепу? Цікаво, чи знає про це скарбовий інспекторат? Ще цікавіше, чи знає повіт. команда поліції państwowej, що в своїм районі має постерунок, зложений з 3-ох людей, котрі в один день всі були вільні від свого заняття і на прилюдному місці запивалися.

По широкому світі.

Румунський уряд викрив змову, якої метою було спровадити бувш. наслідника престола Карла до краю й при помочі перевороту посадити його на престолі. В звязку з цим переведено богато арештувань. Премієр Авереску і провідник лібералів Братіяну постановили вжити найгостріших засобів, щоби унеможливити поворот кн. Карлові. З армії мають звільнити всіх офіцирів прихильників кн. Карла.

Радянський посол у Варшаві Войков прислав на руки польського мін. закордонних справ Залеського ноту у відповідь на польську ноту з 2. жовтня. У ноті уряд СРСР заявляє, що на основі ризького договору зрікся прав і претенсій до земель на захід від установленої лінії, а зобовязався признавати кожне порозуміння, яке повстало би між Польщею і Литвою у справі спірних територій, положених на захід від тої лінії. Одначе уряд СРСР не одержав досі від польського уряду повідомлення про таке порозуміння. Навпаки, литовський уряд повідомив уряд СРСР., що Польща вважає спір за польсько-литовський кордон неполагодженим. Рішень конференції Амбасадорів у тій справі, як некомпетентної, уряд СРСР. не признає. Підписуючи договір із Литвою, СРСР. не думав піддавати в сумнів ризького договору щодо кордонів із Польщею. Уряд СРСР. заявляє вкінці, що бажає устали ти приязні взаємини з польським народом.

Англійські домінії незалежними державами. Преса подає повний текст звіту конституційної комісії конференції британської імперії, який принято одноголосно на вчорашнім засіданні конференції. У справі правнодержавности домініїв сказано: Правно-державне становище домініїв і їх взаїмні відносини до себе можна означити так: Домінії є автономічними одиницями, обнятими загально британською імперією, рівні що до свого правно-державного положення, в ніякому разі не підпорядковуються одно-одному, ані щодо своїх внутрішніх ані зовнішніх прав, хоч є злучені спільною короною, але з власної волі стоваришені в британській державі як цілість.

Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові ділиться з Українським Громадянством сумною вістю, що дня 21. н. ст. листопада ц. р. закінчив життя його звичайний член

о. д-р Йосиф Боцян

учений історик Церкви, епископ луцький, львівський суфраган, д-р богословя в 47 році життя.

Похорони відбудуться у вівторок в полудне з церкви св. Юра на Янівський цминтар, на котрі запрошує Громадянство ВИДІЛ.

НОВИНКИ.

— **Примхи температури.** Не хочемо чорнилом наслати вроків на цьогорічну осінь, але з усіх тем, які приваблюює перо щоденного новинкаря — погідне осінне небо належить до найбільше приваблених. Минулих літ у цій порі воно було давно заплакане, а навіть засніжене. А під ногами — яка каша! Кожухи, рукавиці, кальоші, парасолі, всі невідділимі атрибути дошкульної пори року, вкривали міські тротуари. Тепер глядиш уранці на небо і питаєшся мимохіть: „ану-ж метереольоґи раз сказали правду і ці сензаційні вістки про ґольфштром, що прийшли аж з Америки, раз здійсняться". Фіялок та інших ознак весни, які показують собі люде в деяких місцях нашої країни, не хочемо. На клімат Рівієри також не маємо претенсій. Але нехай лишиться бодай ця лагідна погода ще якийсь час... Оттак до весни... якщо, річ ясна, її можна погодити з домаганнями всіх хліборобів, від яких ми, міщухи, залежимо в своїй буденній праці більш як від усіх колірів південного неба!

— **Фабрика фальшованих національних героїв.** Варшава буде сильно здивована. Львівські Поляки з убитого куратора Собінського зробили великого національного героя. Звичайний, пересічний урядовець виріс на великана, завдяки невідомій кулі. Дня 19. листопада тимчасовий комітет для вшанування памяти Собінського, радив під проводом заст. голови міста Шталя. Рішено влаштувати не тільки академію у великім міськім театрі, а „Товариство Школи Людовей" будує велику школу в Кутаєві, львівського повіту, імени Собінського. Головна управа товариства учителів вищих шкіл створила фонд учительства цілої Польщі „Оборона на Східних Кресів ім. Ст. Собінського". Львівський комітет має зайнятись тим, щоби ціла Польща (!!) належно відсвяткувала память Собінського. Вулицю, на якій убили Собінського — Королівську, мають переменувати його іменем. Дуже можливе, що навіть один з комітетів рішить, щоби на його памятниках була виписана цифра всіх знищених ним українських шкіл спеціяльними розпорядками, що нехтували істнуючі закони. Все є можливе! Бо львівським Полякам ніколи не прийде в голову, що коли вже треба би перехрещувати у Львові які вулиці ще новими і новими назвами великих Поляків, то першими кандидатами повинні би бути недавно померший Каспрович або Жеромський; — що коли треба би збирати який фонд, то в першу чергу слід би змити сором, що такі люде як Пшибишевський або Штаф бються нині зі злиднями. Ні! організатори льокальних народніх шопок вибрали собі иншого велетня культури: урядовця кураторії, що в XX. віці боровся із школою в народній мові для населення, на якого територі жив!

— **Кандидат на польського короля.** Є ним, по інформаціям італійської преси, 15-літній князь Домінік Радзівіл син Єроніма. Заки він не стане повнолітним, правити мав би за нього марш. Пілсудський. До цього мали добалакатись прихильники монархії в історичнім Несвіжу.

— **Львівська хроніка.** Починається вона звичайно так: самовбивство. Цим разом трагічне: 60-літня жінка, Фрей, приїхавши із Самбора до львівського шпиталю, скочила з І-го поверха. Заки органи поліції встигли списати урядовий протокол, померщій витягнув хтось з ушей дорогоцінні ковтки. Живемо в гарних часах, нема що казати! — Одночасно на Янівській вулиці инша жінка Анна Голін у самовбивчім намірі випила йодини. — Пять вломників вибралось на вул. Тереси ч. 12 до мешкання інженіра, який мав револьвер і мабуть був приготований на такі відвідини; на вид револьвера злодії втікли, а інженір вдогнав їх аж на вулиці. Нема сумніву, що якби більшість громадян мала в своїй хаті зброю, тоді злодії та вломники були би приневолені змінити свою професію, на иншу, менше небезпечну. — На помічника варшавському катові, який приїхав надаремне до Львова вішати злочинця Греґу, зголосився шевський 19-літній помічник Ґедалі Круммер, у надії заробити 50 зол.!

— **Сільські трагедії.** У селі Оброшин арештували парубка Темчишина підозрілого в пострілені жандарма, з пімсти за залицяння до одної дівчини. — У любачівськім повіті, селі Законці, парубок Федько Кархут убив з рушниці чоловіка жінки Залопало, в якій закохався, а потім застрілив себе і її, за спільною згодою.

— **Катастрофа.** Біля Бальтиморе потонув норвеський корабель; 17 осіб згинуло. — Біля Багдаду гірський потік, що вилив, забрав зі собою авто з 8-ми особами. — У південній Франції, на побережах Атлантику та Марокка — великі бурі. — У Федаля морська труба спричинила великі шкоди.

— **Останні вістки славних людей.** Ще раз Шов. Хоча відмовився від Нобелівської премії, але таки її прийме. Зробить це на палке прохання шведського посла в Льондоні, щоби не робив своєю відмовою клопоту шведській Академії Наук, яка може щораз частіше зустрітися з такими відмовами. Шов піддається всій формальній процедурі і поїде до Штокгольму. Одержані гроші призначить на бажану мету: літературного тісного порозуміння Англії та Швеції. — Приятель Шова, бувший премієр „робітничого кабінету" Ремсей Мекдонельд, який мандрує тепер по північній Африці, дійшов до иншої почести: Тунезійці дали йому в доказ своєї симпатії титул „лицаря зеленої остроги". Такий титул одержують Европейці дуже рідко. До цього часу мали його лише два французькі президенти. Заслуга Мекдонельда в тім, що він випадково зявився в Ель Гамма підчас великих дощів. після довгої посухи і перебрів щасливо потоки з повінню. Тузевці добачили в ньому післанця Аллага. — „Дейлі Експрес" повідомляє, що Троцький з нагоди роковин революції відвідав могилу Леніна і зійшовши до підземельного мавзолея, лишився там на самотних думах на протязі кількох хвилин. Чи думав він там над тим, чи лишився вірним його заповітам? — Шведський дослідник-мандрівник Свен Гедин приїхав з довшої подорожі до Москви. Рабіндранат Тагоре, який мав також туди вибратись, мусів зріктись цеї думки задля слабого здоровля. — У Ню Йорку помер бувший член вашингтонського парляменту Джозеф Кеннон у 91. р. життя. Його довголітній вплив на становищі голови цього Збору був такий великий, що його називали „царем парляменту". — Король ланцюхів Гудіні, який помер минулого тижня, записав своє майно пів міліона долярів американській державі. Його брат одержить все рухоме майно, з тим застереженням, що має знищити всі записки Гудінія, в яких він подав тайну, як розвязувати всі залізні пута. — Абд-ель-Кримові на острові його заслання „Реінioні" вродилась дочка. Він є вдоволений своїм побутом і поведінкою тих, які його сторожать.

— **Публика в Ню-Йорку.** На потіху тих, які є зажурені здичінням львівської публики ласої на таку сензацію як шибениця, варта оповістити таку свіжу новинку: одна з найвизначніших паризьких артисток Сесіль Сорель, що вийшла недавно за графа, вибралась у пошлюбну подорож до Америки, крім мужа також із своїм репертуаром. Вона гратиме у численних американських містах песу „Пані Дюбаррі, улюблена короля". Дюбаррі гине в песі на шафоті. Американці — народ страшенно реалістичний і вони хотять це бачити на сцені. Пані Сорель везе із собою в Америку сотку скринь із необхідними приладдями песи, між иншим також оригінальне історичне ліжко пані Дюбаррі та инші стилеві меблі. На афішах в Америці на першім місці буде написане: „На сцені правдива ґільотина" „Історичне ліжко пані Дюбаррі", а щойно на третім місці прізвище акторки.

— **Світова хроніка.** У Дюісбурґу німецька поліція арештувала 30 осіб, між ними визначних промисловців, які доставляли потайки Англії вугіль і наробили Німеччині шкоди на 10 міл. — У Парижі рознеслась чутка, що один з найдорожчих образів Люврського музею, „Мона Ліза" Люнарда да Вінчі, викрадений у 1911 р. а два роки пізнійше віднайдений, не є оригіналом, а прегарною копією. Знавці витріщують очі і розбирають цю справу. — Кандидат на мадярський престол князь Альбрехт, син архикнязя Фрідриха, виїхав до Риму: преса добачає в цьому матримоніяльно-політичні плани. — У Турингії княжна Шварцбург і її „двірський ма-

слухуючися усім дебатам та приглядаючися їх змістові, приходимо дійсно до переконання, що у Львові обрадував два дні національний український сойм. Бачучи таку однодушність і таку велику віру в силу народу, що їх виявив Конгрес, сама собою насувається думка про те, що в нашому політично-національному житті цей Конгрес започаткував перелім. Він був не тільки наглядним покажчиком наростаючих сил партії, але й виявив, в якому відношенні ті сили кріпнуть, куди направляються і до чого змагають. Хто пережив разом з учасниками конгресу стільки хвилин не штучно викликаного, але самим настроєм і вірою присутніх спричиненого підйому, той повірив, що по зїзді тим більше закипить праця, тим сильніше проявиться організаційна енергія, тим успішніше зростатиме консолідація національних сил і тим скоріше проясниться наша замрачена дійсність. І в тому заключається оцей перелім, про який ми згадали, в тому запорука успішности і доцільности всеї праці Українського Національно-Демократичного Обєднання.

Народній Зїзд.

II. Конгрес Українського Національно-Демократичного Обєднання.

Другий день нарад.

В суботу 20. ц. м. зачалися наради Народнього Зїзду точно в год. 9. рано в салях „Української Бесіди" при вул. Рутовського („Народній Дім"). Між присутніми є кільканацятьох (17) нових делегатів, що часпіли на Зїзд щойно другого дня. Таким чином у Зїзді брало участь загалом 234 умандатованих делегатів.

Реферат дир. М. Галущинського.

Наради отворив голова Зїзду д-р Вол. Загайкевич, уділяючи голосу дир. Михайлові Галущинському для виголошення реферату в культурно-освітніх справах. Референт представив наші недостачі в освітній, шкільній і культурній ділянці життя, подаючи способи, як зарадити тим недостачам. З окрема обговорив бесідник вагу дошкільного і позашкільного виховання, спиняючись спеціяльно на захоронках, діточих садках і читальнях „Просвіти", які нам слід розбудувати й поширити по всіх найменших закутинах нашого краю. Дуже цікаві, хоч незвичайно сумні цифри й дати, що ілюстрували наш незавидний освітній стан, подав шан. промовець присутним на окремих діяграмах. З окрема звернув увагу на те, що ми все ще замало звертаємо увагу на народню масу, що ми не працюємо в напрямі масового притягнення її до культурно-освітньої праці. Прелеґент порушив також значіння сільсько-господарських і инших фахових шкіл, змалював вагу бібліотек і читальняних домів, зазначуючи, що нове покоління виховаємо при помочі захоронки, школи й читальні. Але до тої великої, масової праці мусимо взятися всі пляново і вести її з найбільшою любовю і посвятою.

Реферат на економічні теми.

З черги забрав слово інж. Юліян Павликовський, що виголосив реферат про нашу економічну політику. Прелеґент зазначив на вступі, що основою, на якій нарід будує своє вільне життя, є ділянка культурна, економічна, політична. Всі вони важні, та найважніша з них—ділянка економічна. Це та скеля, на якій можемо будувати твердо й непохитно нашу будучність. Основа нашої економічної політики—наша власна самодопомога, наша власна тверда й послідовна праця. Маємо в цій праці успіхи, бо ведемо її на здорових основах, шляхом самопомочи широких народніх мас, не оглядаючись на нічию посторонню поміч, на ніякі субвенції. Потім бесідник представляє наш економічний стан в 1914 р. і порівнює зі станом нинішнім. Уже від десяток літ ми були краєм недоїдаючих консументів, а після війни злидні нашого народу зросли ще більше наслідком катастрофальної фінансової політики всіх польських урядів і веденої ними кольонізації „кресів", наслідком замкнення шляхів для нашого еміґруючого населення, а передовсім наслідком тих великанських, міліярдових страт, які принесла нам в дарунку війна, що велася весь час на західно-українських землях. Цифри, подавані референтом для ілюстрації наших страт (знищені будинки, господарський реманент, запущені поля, живий інвентар) — справді застрашаючі. З економічної нужди зможемо двигнутися громадною, збірною підтримкою, послідовним проводженням в життя гасла „Свій до свого", а передовсім піднесенням видатности народнього господарства і творенням нових варстатів праці для нашого населення, з окрема шляхом розбудови і створення нових промислових і торговельних підприємств. З тою метою мусимо забратися енергійно до концентрації розпорошеного народнього капіталу і приступити вже раз з виробленою програмою до оборони рідної землі. Тільки від нашої збірної самопомочи, від розуміння й виповнювання цілим нашим загалом без вийімку народнього обовязку, від нашої ініціятиви і праці залежатиме наша краща доля.

Дискусія.

Зачалася дискусія над обома виголошеними рефератами і над резолюціями в культурно-освітніх та економічних справах. Хід дискусії виявив наглядно, що учасники зїзду ставилися весь час незвичайно серіозно до всіх порушених справ; рівень дискусії був дійсно високий. З окрема потішаюча була жива участь у дискусії селян: Тершаківця з Рудеччини, Кузьмина з Озірної, Кравця із Сушиці Вел., пов. Ст. Самбір, Мельника з Сокальщини, Волчука з Маріямполя й ин. Усі вони говорили розумно, льоґічно і тільки до поставленої на порядок нарад справи, кинувши між присутніх неодну здорову гадку. Знаменна була також довша промова представника наших міщан-ремісників п. Галібея про вагу українського ремісничого стану.

В дискусії забрав перший слово ред. Дм. Паліїв, мотивуючи потребу ухвалення 11. резолюції в культурно-освітніх справах, проти якої заявився референт. Дрібні поправки до резолюції в культурно-освітніх справах поставив д-р Евин і п. Малецький.

З черги виголосив довшу промову о. прал. Куницький, обговорюючи нашу шкільну політику. Ми не сміємо випускати з під нашої опіки українських державних шкіл, бо це важкими зусиллями виборене загально-національне добро. Наслідком нашої байдужности діються по нашим державних школах нечувані річи, на кождому кроці йде ломання молодих душ. Дальше бесідник представляє вагу масової акції. Щодо шкіл УПТ., то їх слід за всяку ціну вдержати, реформуючи їх обережно в напрямі фаховости. Дві справи мусимо зорганізувати: масову, загальну опіку й контролю наших державних шкіл і вповні забезпечуючу істнування шкіл УПТ. матеріяльну допомогу.

Д-р Волод. Бачинський каже, що між поставленими резолюціями, що звертаються проти чужих, нема резолюцій, що зверталисьб до нас самих, хоч ми постійно підчеркуємо, що опираємося виключно на власні сили. Бесідник ставить одну евентуальну поправку до резолюцій у земельних справах і резолюцію в справі навчання релігії по наших школах. Опісля поставив таку резолюцію в справі найбільшого нашого лиха — неграмотности: „Народній Зїзд взиває весь український загал, а в першу чергу нашу сільську й міську інтеліґенцію до безпроволочної боротьби з неграмотністю, аби ще цеї зими зменшити у нас поважно відсоток неграмотних." Після того бесідник спинився на другій болячці нашого народу — еміґрації, якої ми ніколи не розуміли і не вміли, коли вона вже конечна, покермувати нею, як і куди слід. Обговорює вагу й завдання Українського Еміґраційного Т-ва у Львові, філії якого повинні потворитися негайно в цілому краю. Ніщо не повинно діятися поза нашими плечима, ми самі повинні розвести опіку й нагляд над українськими еміґрантами, а не віддавати їх на поталу ріжних пявок. В тому напрямі поставив промовець свої резолюції. При кінці порушив ще ті питання нашої політики, що їх обговорював ширше попереднього дня та полемізував різко зі своїми опонентами.

З черги поставив дві резолюції ред. Мих. Струтинський, а саме a) в справі пресових референтур по наших центральних установах і б) в справі утворення Української Економічної Ради.

Виступи селян.

Сел. Кравець поставив евентуальну поправку до резолюцій в економічних справах (у справі податкової політики держави).

Забирали ще слово в ріжних актуальних справах селяне Тершаковець, Кузьмин, Мельник і Волчук. Між ин. Мельник говорив про потребу поширення освіти в народі, про вагу духовенства в культурній праці й у громадському вихованні народу, високо цінячи працю й заслуги тої частини духовенства, що справді над селом працює. Нам потрібна загальна пошана до себе і взаїмна вирозумілість. Переможемо тоді, коли поширимо по найглухіших закутинах національну свідомість і загартуємо народнього духа. Подібні думки висказував також сел. Волчук, що радив спрямувати нашу працю на те, аби вже раз добитися виборних, а не накинених війтів, що ведуть по громадах грабункову господарку цілком безкарно. При кінці своєї промови заявляє, що нам треба витворити кадри

В. ЛЕВИЦЬКИЙ.

Термідор?

(Від нашого кореспондента.)

Париж, в листопаді 1926.

III.

Девятий Термідора не тільки замкнув терористичний період французької революції і покінчив горожанську війну у Франції; він позволив революційним діячам і верствам закріпитися на матеріяльних і моральних надбаннях, розкрив перед ними надії на супокійне використування, капіталізування й опроцентовування ціною крови захоплених дібр, влади, почестей; він промостив революційним засадам шлях до послідовної, законної і мирної реалізації: ще пять років, а з безголовя Директорії вирине Вісімнадцятого Брюмера (9. вересня 1799 р.) — Бонапарт, перший консуль; ще трохи, а блисне звізда Наполєона-імператора, що рознесе ідеї Великої Революції на всю Европу; ще років 15 або 16, а актом абдикації у Фонтенбльо закінчиться у Франції епоха Великої Революції. Розпочалася вона була 1789 року — дехто навіть каже, що вже раніше, в вступом Людвика XVI-го на престіл. Терористичний період настав у ній тільки згодом: тоє період спершу Дантона і Робеспєра, згодом Робеспєра самого, період інтеґрального комунізму, період цареубивства, гільотини і її гекатомб, період карних експедицій і вирізування в пень цілих многолюдних городів (Ліон, Марсей, Бордо), період заграничної пропаґанди і війни проти „тиранів", і — що може не найменш важне для зрозуміння Термідорських настроїв — період конфіскат і переводу безмірного добра — не в руки революційного „народу", правда, а в руки хижих та в більшости своїх лакомих революційних діячів і їх родин. Хто надбав собі добра, для того революція вже осягла свою ціль; супокійно користуватися тим добром — ось його задушевна мрія. Задушевна — бо він її не вискаже прилюдно, він часто й сам перед собою до неї не признається; він далі, наче грамофон, буде скрипіти давну революційну пісоньку, але в практиці життя, підсвідомість його буде його пхати на протиреволюційну, далі й просто консерваторську стежку. Хто стане поперек тієї стежки, буде мати в ньому невмолимого ворога. В імя „найсвятіших" кличів революції, людства, комунізму і чого хочете він накинеться на того влізливця і рознесе його.

Робеспєр у 1794 році, непродажний, невмолимий Робеспєр, нерозбогатілий і з руками чистими, воплочував у собі революційну непримиримість і послідовність. Девятого Термідора прийшов йому амінь. Погулявши довкола його трупа, народ відітхнув глибоко. Відітхнули і народні провідники Баррас, Фуше і як вони там назива́лися. Ще швиденько післали під гільотину яку сотню останніх вірних другів Непримиримого; нарешті і кровожадному публичному обвинителеві веліли голову зрізати і горожанській війні настав кінець. Ціла країна змінила своє облича, а молодий 10-річний хлопчик зачудовано розплющив очі, коли вперше почув на вулиці невідомий йому титул „пане мій", що був заборонений під Робеспєром і заступлений театральним титулом „горожанина". Все переїдається людині, навіть горожанська війна з її благодатями. А хто вперто захоче далі вливати в народ пісну юшку чистих ідей революції, комунізму, всесвітнього братерства тай заступати ними щоденний кусник хліба з маслом і гаразди безпечної домівки, супокійного зарібку та прозаїчної торговлі, — той скорше чи пізніше, та безумовно певно й невідклично, буде післаний до ада.

IV.

Не треба думати, що Робеспєр і його фракція буцім-то впали жертвою змови самих правих, поміркованих елементів. Змова, правда, була, але тільки дуже припадкова. І поміркованi елементи в ній були, але далеко не в більшости, навпаки — головну ролю в ліквідації Непримиримих відограли жорстокі терористи в роді Барраса і Фуше. А й претексти, ізза яких ті ріжнородні і взаїмно собі ворожі елементи скупчилися, щоби роздерти Робеспєра, були найріжніші й найбільш суперечні. Одні, зажерті атеїсти, кинулися на нього тому, що він увів був у Францію культ „Найвищого Єства", нову релігію з абстрактами в роді Чесноти, Соромливости то що, як „святими". Инші шукали на ньому пімсти за смерть Дантона. Ще инші кинулися на нього буцім-то тому, що він, мовляв, носився з думкою припинити кріваний терор, який вони вважали необхідним для добра і щастя людства. Ще инші тому, що підозрівали в ньому кандидата на диктатора, а то й й на короля. Один з них просто тому, що Робеспєр приказав був заперти у вязницю його любку. І так далі — не сила звести до спільного знаменника всі „причини" ненависти проти Робеспєра. В дійсности причина була одна, хоч і не висловлена і непризнана: пересиченість загалу горожанською війною, систематичними злиднями, недоїданнями, поліційними мірами, шиканами торговлі і промислу, непевністю свого завтра, перешкодами мирній праці і заробіткам. Тай—по стороні розбогатілих на конфіскатах ватажків з їх жінками й любовницями — жадоба поживитися нарешті безпечно свіжими надбаннями, виїхати на вулиці в каритах, показати свої жіночки в брилянтах і футрах, недавненько собі награблених. Стара, та все нова історія.

Найзавзятіший революціонер, найщиріший і найбільш безкорисний стається, не здаючи собі навіть справи з того, рівно завзятим і рівно щирим консерватистом у тому-ж моменті, коли він захопить кріпко в свої руки державну владу. Владу і порядки, які вона ввела і зберігає, він мусить хотіти консервувати проти всяких замахів, зправа чи з ліва. Успішний революціонер з правила стається консерватором, ворогом дальших непорядків, реакціонером — як не по назві, то по суті. Це теж стара, та заєдно нова історія.

Чи російська й українська революція вже має за собою, чи має ще тільки перед собою свій неминучий, необхідний, фатальний Термідор? Ріжні на те питання ріжно відповідають; одні і другі не без поважних арґументів. Ми не вміємо на те питання відповісти: за мало знаємо правди про те, що діється по тім боці Збруча. Ми можемо тільки пригадати, кому слід по цім чи по тім боці, що Термідор у Радянськім Союзі такий певний, як ніч після дня; можемо звернути увагу на кілька історичних анальоґій, тай можемо зазначити політичні висновки з радянського Термідору, висновки на випадок, коли він буде доконаним, безсумнівним і признаним фактом.

(Докінчення буде.)